

15e jaargang
nummer 5
29 oktober 2020

Smengevet

Surveillant passeren door tactiek

Een paar ronden interne competitie

Eén externe wedstrijd

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Titelpagina: Beeld uit betere tijden (foto: André Wagner)

Inhoud

- 3 Colofon
- 5 Van de redactie / *André Wagner*
- 6 Van de voorzitter / *Bart Verbaan*
- 7 Interne competitie
- 8 Externe competitie
- 11 Surveillant passeren door tactiek / *William van Zanten*

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV

Versijnt 6x per jaar

Redactie: André Wagner

15e jaargang nummer 5 - 29 oktober 2020

Kopijdatum volgende clubblad: 7 december (verschijnt 17 december)

Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@xs4all.nl)

Commissies

<i>Commissie van Beroep</i>	Hans Segers, André Wagner, Thijs Michels
<i>Jeugdcommissie</i>	Meile Tamminga (vz), Olav van Leeuwen, Ton Bodaan, Rik Pronk
<i>(Overige) jeugdbegeleiders</i>	Peter Lincewicz, Maarten van der Vegt, Eric Alvares
<i>Interne wedstrijdcommissie</i>	Piet Sikkes (vz), Hans Segers, André Wagner, Peter Vorstermans
<i>Externe wedstrijdcommissie</i>	Ben Spierings (vz), Piet Sikkes, Karl Baak, Maarten van der Vegt
<i>Commissie PR & Sponsoring</i>	Ton Bodaan, Meile Tamminga, Eric Alvares
<i>Kascommissie</i>	Maarten van der Vegt, Thijs Michels, ... (res.)

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
 Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
 Senioren: vanaf 19:45 uur

Contributie: senioren: € 117,50 per jaar; jeugd: € 107,50 per jaar; dubbelleden: € 75 per jaar. Korting voor gezinsleden: € 15 voor eerste gezinslid, € 30 voor tweede, etc.

IBAN NL48 RBRB 0778023656 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internet <https://www.schaakcombinatiehtv.nl>

Magertjes

André Wagner

De titel van dit stukje slaat niet op het postuur van de gemiddelde schaker, want we weten allemaal dat die vaak het tegenovergestelde is, tenzij men aan hardlopen doet of in de gelukkige omstandigheid is van een snelwerkend metabolisme. Nee, de titel slaat op de huidige tijd.

Het is bepaald geen nieuws meer dat het schaakleven op dit moment stokstijf stilstaat, met een enkele uitzondering van de jeugdavond op de club. Bij andere clubs slaagt men er nog in om een interne competitie op locatie te houden, maar als er een nieuwe lockdown komt valt ook daar weer het doek en niemand weet hoe lang het dan gaat duren. Intussen proberen ze, en de onze is daar geen uitzondering op, op andere wijze contact te houden met de leden.

Toen het internet vorm begon te krijgen werd al snel ontdekt dat het medium goed aansluit op de mogelijkheden voor schaken. Je zou dus kunnen denken dat er enthousiast gebruik gemaakt zou gaan worden vanaf het moment dat de clubavond niet meer bezocht kon worden. Niets is echter minder waar.

Waar aanvankelijk online georganiseerde toernooitjes nog een redelijk aantal deelnemers trokken, stortte in de loop van de zomer de animo al in. Volgens sommigen lag dat aan de vakantietijd, maar daarna kwam de zaak toch niet echt meer op gang. Een deelname van zes, zeven spelers mag vandaag de dag een doorslaand succes genoemd worden.

En alsof het niet genoeg is, is dit nummer van *Samengevat* ook verre van omvangrijk. Twee voordelen zijn er wel: het blad is te dun om gebruikt te worden bij een wiebelende tafel en het spaart uit op kosten voor de club. Dat laatste is niet overbodig, aangezien een ledendaling ook bij onze club plaats heeft gevonden.

De KNSB maakt zich intussen op voor een paar zware jaren. Sinds medio maart is het aantal clubleden nationaal gedaald met 8%. Dat is een stevige inkomstenderving die een paar harde beslissingen noodzakelijk heeft gemaakt. Voor de meeste schakers zal het een zorg zijn: er gaat voor het jaar 2021 een streep door *Schaakmagazine*, themadagen en kadervorming. De reserve zal een deel van het tekort moeten dekken. En dan wacht in 2022 het volgende probleem als de BTW-plicht zijn intrede gaat doen.

Magertjes dus, maar het lijkt er op dat het helaas voorlopig wel zo zal blijven. Er wordt een stevig beroep gedaan op de clubtrouw, zodat we elkaar volgend jaar hopelijk weer zullen kunnen treffen in de Bosbeskapel.

Een kennismaking

Bart Verbaan

De afgelopen ledenvergadering ben ik als opvolger van Piet Sikkes tot voorzitter van de club benoemd. Hoewel ik al weer een jaar of 4 lid ben van SHTV, toch een korte kennismaking.

Ik heb schaken geleerd toen ik een jaar of acht was en ging op een club toen ik 15 was (bijna 50 jaar geleden inmiddels!). Die club was overigens Moerwijk, wat voor iemand uit Scheveningen een flink stuk fietsen was.

Verder ben ik lid geweest van Den Haag, weer Moerwijk, Belgisch Park, Haagse Toren, RSC-Belgisch Park en nu dus SHTV.

In die tijd heb ik jaren lang allerlei functies vervuld, zowel binnen als buiten het bestuur. Intern en extern wedstrijdleider, jeugdleider, redacteur van het clubblad en voorzitter. Dit is dus niet de eerste keer dat ik in een bestuur van een schaakclub zit.

Voortaan zal ik proberen om een stukje in het clubblad te schrijven over schaken en randzaken daarvan (bijvoorbeeld schaken in de literatuur of reclame) en dat dan gekoppeld aan een algemeen stukje *Van de voorzitter*.

Maar het leukste is natuurlijk het schaken zelf, niet online, maar gewoon achter het bord. Ik hoop dat we dat binnen niet al te lange tijd weer met iedereen kunnen doen...

Interne competitie

Het begon allemaal veelbelovend. Na de ledenvergadering werd de interne competitie weer opgestart, deze keer met een speciale opzet om zo flexibel mogelijk te kunnen reageren op plotselinge veranderingen.

De formule is eenvoudig: twee groepen en elke week kan men een partij spelen. Winst levert 1 punt op, remise niets en verlies kost een punt. Wie 5 punten weet te bereiken in de B-groep promoveert naar de A-groep en wie -5 punten krijgt in de A-groep gaat naar de B-groep. Al na een paar weken bleek de opkomst op de clubavond niet overweldigend en dus werd besloten om de beide groepen samen te voegen. Daar is het bij gebleven, want dit zou ingaan bij de 5e ronde. Die kwam er echter niet... voorlopig. Wanneer we verder kunnen, zal de toekomst moeten uitwijzen. Onderstaande stand is dan ook de huidige tussenstand van waaruit er in 2021 verder kan worden gewerkt, als er weer meer ruimte voor komt.

		brtg	Prt	w	r	v	pnt	score	kl
1	Rik Pronk	1851	4	4	0	0	4	369	0
2	Eric Alvares	1575	2	2	0	0	2	220	0
3	Maarten van der Vegt	1635	3	2	1	0	2	219	-1
4	Thomas Alvares	1577	2	1	1	0	1	159	0
5	Paul Koks	1552	1	1	0	0	1	158	1
6	Hans Segers	1930	1	1	0	0	1	152	1
7	André Wagner	1682	1	1	0	0	1	152	1
8	Peter Vorstermans	1960	1	0	1	0	0	89	1
9	Bart Verbaan	1880	1	0	1	0	0	86	-1
10	Olav van Leeuwen	1840	2	1	0	1	0	65	0
11	Jan Verheijen	1551	2	1	0	1	0	22	0
12	Tobias Li-Behn	1684	2	1	0	1	0	19	0
13	Ton Bodaan	1932	1	0	0	1	-1	-13	-1
14	Thomas Li-Behn	1264	1	0	0	1	-1	-33	1
15	Piet Sikkes	1727	1	0	0	1	-1	-36	-1
16	Peter Lincewicz	1645	1	0	0	1	-1	-36	-1
17	Armin Segger	1625	1	0	0	1	-1	-36	1
18	Meile Tamminga	1763	3	1	0	2	-1	-70	-1
19	Ruud van Dijk	1392	3	0	0	2	-2	-99	0
20	Hans de Haan	1739	2	0	0	2	-2	-104	0
21	Martin Brummelkamp	808	2	0	0	2	-2	-108	0

Externe competitie

Ook de externe competitie ging van start en werd met een stevige ruk aan de handrem weer gestopt. In totaal zijn er vier wedstrijden in het seizoen 2020-2021 gespeeld, waarvan één door een SHTV-team. Het zal allemaal ook hier gaan afhangen van de ontwikkelingen, maar de HSB heeft het nog niet opgegeven en zal er, zodra er gelegenheid voor is, desnoods met een compactere planning vol in gaan om alle wedstrijden gespeeld te krijgen. Voordeel hierbij is dat er een aantal kleinere groepen zijn dan normaal en er bovendien slechts 38 teams zijn opgegeven (vorig jaar 62). Wie dan leeft, wie dan zorgt. Gelukkig kunnen wij hier in ieder geval toch nog een verslag plaatsen.

SHTV 2 - Promotie 1 (door Karl Baak)

Het kan snel gaan in deze vreemde tijden. Nadat plots bleek dat deze wedstrijd vervroegd was, had ik op dinsdag het team compleet, woensdag kreeg ik een competitiegids, donderdag speelden we en vrijdag leek de competitie alweer tot stilstand gekomen. Wordt vervolgd of toch niet?

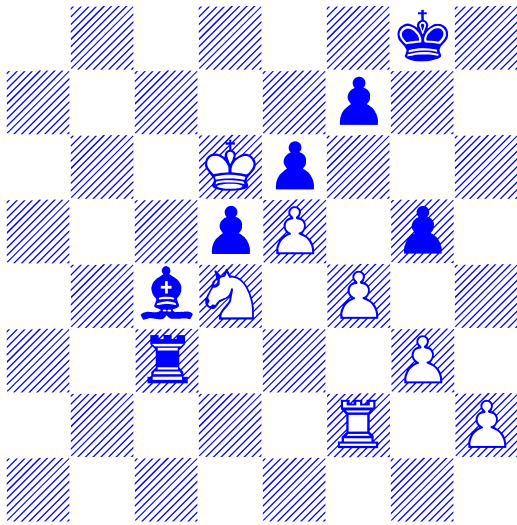
Toch, of juist daarom, wil onze redacteur een verslag van wat misschien wel het sportieve hoogtepunt van dit coronajaar voor SHTV zal blijken te zijn.

Piet speelde met wit een partij waarbij hij zwart flink wat ruimte liet pakken. Desondanks wist Piet een eindspel te bereiken waar met redelijk spel remise de logische uitslag was geweest. Helaas stapte hij in een ondoordacht moment met de koning naar voren om daarna te ontdekken dat hij niet kon bewegen en ook geen vluchtvelden kon creëren zodat mat niet was af te wenden.

Achter het bord bedacht Evert met wit in de openingsfase een zet die niet veel gespeeld wordt, maar in de database achteraf gezien niet slecht scoort. Beide partijen moesten flink zoeken op onbekend terrein. Net toen het voordeel naar wit leek te gaan, speelde hij in een soort paniecreactie de f-pion op. Om daarna te ontdekken dat zijn koning niet meer te verdedigen was. Zo stonden we al vrij vroeg met 2-0 achter.

René speelde met zwart gedegen, waardoor wit moest oppassen dat hij niet te veel in het nadeel zou komen. Vervolgens, zoals wel vaker, zag René een grapje en kon het niet laten. En jawel, de witspeler had zijn vizier ergens anders op gericht en moest vervolgens zijn laatste twee stukken inleveren.

Rudi Matai - René Weerts

47. ...Te3?! 48. fxg5 Te4 49. Pc6 Lb5 50. Pd8 d4 51. Ke7 d3 52. h4?

Na 52. Pxf7 Td4 53. Kf6 d2 54. g6 d1D 55. Ph6 Kf8 56. g7 Ke8 57. g8D Kd7 58. Dxe6 trekt wit aan het langste eind.

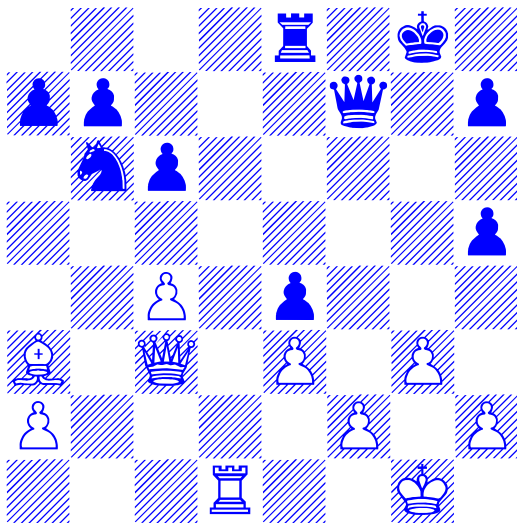
52. ...Td4 53. h5?

Beter, maar niet voldoende is 53. Pxf7 d2 54. Ph6 Kg7 55. Txd2 Txd2 **53. ...Td7 54. Kf6 Txd8 55. g6 fxg6 56. Kxg6 d2**

0-1

Jan speelde voor zijn doen opvallend agressief met de witte stukken. Optisch zag het er heel goed uit. Zou het daarbij blijven en in schoonheid sterven? Maar nee, Jan maakte het gedecideerd af.

Jan Verheijen - Bas van de Graaf

1. Lb2 Dg6 2. Td6 Dg4 3. Dh8 en opgegeven vanwege 3. ...Kf7 4. Dxd7 Kf8 5. Tf6#

Met een verrassende 2-2 tussenstand.

Karl speelde met zwart een gecompliceerde opening waarin het al eens eerder gruwelijk mis was gegaan. Maar hoe ook alweer? De herkenning kwam te laat en ondanks lang doorspelen was de nul onvermijdelijk.

Gert-Jan speelde het met zwart erg mooi. Het initiatief werd gepakt, wat leidde tot pionwinst en een gunstig eindspel. Het enige probleem was dat hij de laatste 20-25 zetten continue aan zet was, omdat zijn tegenstander speelde op increment. Knap om dat zolang vol te houden en dan ook nog met een truc te komen

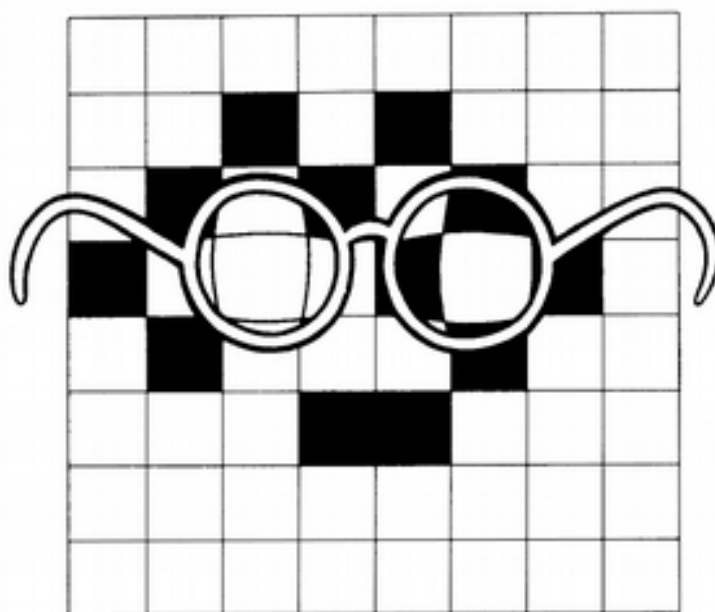
waardoor er onvoldoende materiaal overbleef om de partij te beslissen.

Ook Ed wist een eindspel te bereiken met een vrije pluspion. Hij kon nog een tweede pion ophalen, maar zag daar vanaf. Uiteindelijk werd hij verrast door tegenspel op de andere vleugel en moest op zijn schreden terugkeren om nog net remise te maken.

Meile had ogenschijnlijk een gunstig toreneindspel met een vrijpion. Doch de opmars van de pion viel moeilijk te steunen, doordat de positie van de koning nog magertjes afstak tegen die van zijn tegenstander. De ene na de andere pion verdween van het bord, waarna een remisestelling resteerde.

Terugkijkend was dit een wedstrijd waar meer inzet dan de minimale nederlaag waar het in eindigde.

SHTV H2 (1750)	Promotie H1 (1799)	3½-4½
Karl Baak (1870)	Joost Mostert (1923)	0-1
Evert Baak (1836)	Sipke de Swart (1958)	0-1
Gert-Jan Willighagen (1832)	Maurice Hettfleisch (1860)	½-½
Ed Olvers (1768)	Stephan Kooiman (1868)	½-½
Meile Tamminga (1763)	John Tan (1793)	½-½
Piet Sikkes (1727)	Johan Heskes (1653)	0-1
René Weerts (1643)	Rudi Matai (1619)	1-0
Jan Verheijen (1561)	Bas van de Graaf (1718)	1-0

Surveillant passeren door tactiek

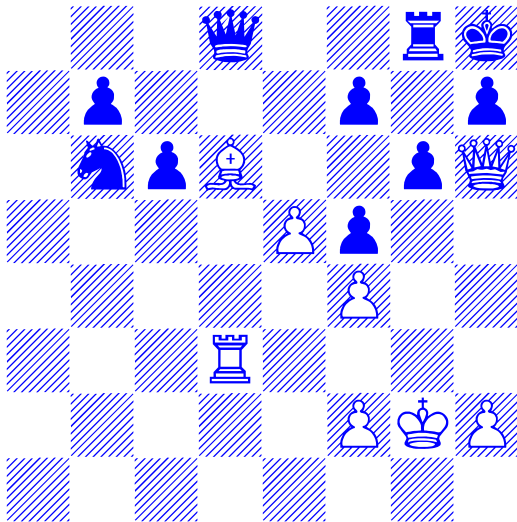
Thema-artikel van William van Zanten in de serie over vrijpionnen maken

In deze aflevering kijken we naar vrijpionnen die ontstaan door tactiek die de vrijpion in spe (kandidaat vrijpion of KVP) helpt om zijn vijandelijke buurpion (aka surveillant) te passeren. Soms mag de surveillant niet slaan (hij staat gepend op zijn koning), meestal kan hij wel slaan, maar zou dit leiden tot nadelige gevolgen. Steeds zorgt de tactiek ervoor dat de surveillant zijn vrijpionbewakende taak niet (zonder bezwaar) kan uitoefenen. Nimzowitsch zei al: “The passed pawn is a criminal, who should be kept under lock and key. Mild measures, such as police surveillance, are not sufficient.”

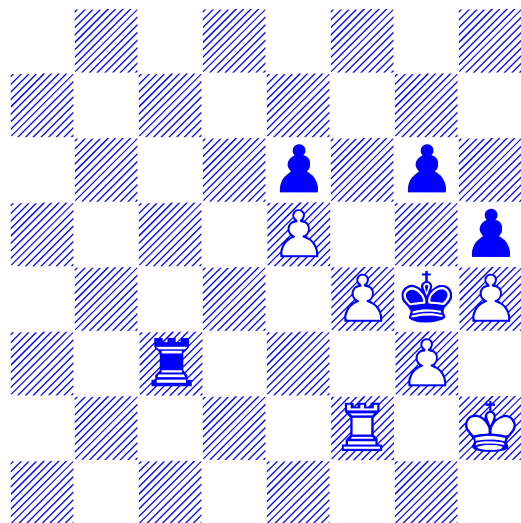
U zult vooral drie soorten wendingen zien: **ruiming** (door de KVP), en **penning**, respectievelijk **overbelasting** van de surveillant. Combinaties gebaseerd op een doorbraak laten we buiten beschouwing.

Ruiming door de kandidaat-vrijpion

Polgar - Palatnik, Rome Open 1989

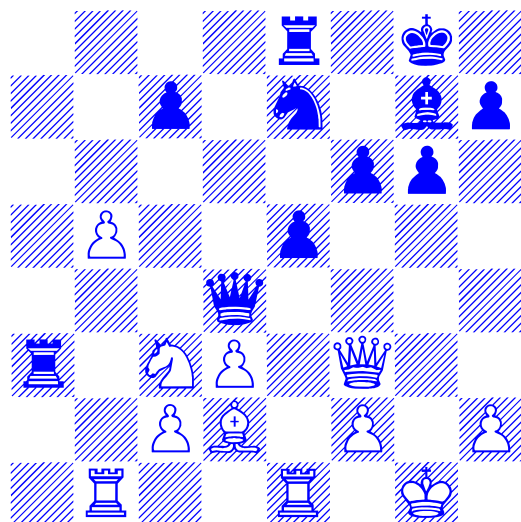

38. e6! ruimt veld e5 en opent zodoende diagonaal e5-h8. Als de surveillant (f7) zou slaan, komt Le5† en mat. Netto resultaat: een vrije e-pion.

Radzikowska - Erenska-Barlo, Poland 1978

79. f5! [Δ f5-f6, en dankzij de ruiming van veld f4: Δ Tf4#]

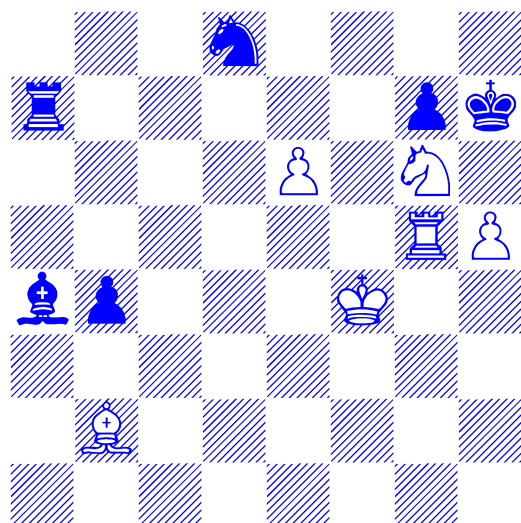
79. ...T \times g3 80. f6 1-0

Carlsen - Nakamura, chess.com Speed 1m+1spm 2017 chess.com INT (4.18), 03.01.2018

22. b6! Ruimt veld b5 voor een paardvork, zodat surveillant c7 niet zonder bezwaar kan slaan op b6.

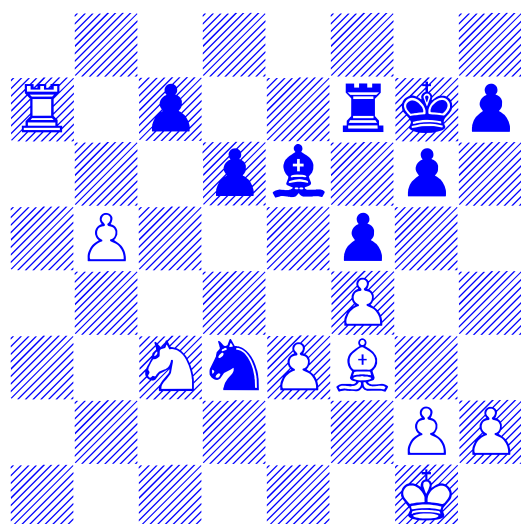
22. ...c6 met vrije b-pion voor wit:
22. ...c \times b6 23. P \times b5; 22. ...T \times c3
23. Te4

Dit blad is gedrukt bij

Penning van de surveillant*Caruana - Liren, Berlin Candidates 2018***66. Te5?**

Wit miste 66. Pf8† Kg8 67. h6 Kxf8
Slaan op h6 is door de penning on-
reglementair.

68. h7 Pxe6† 69. Kg3 en de h-pion
loopt door.

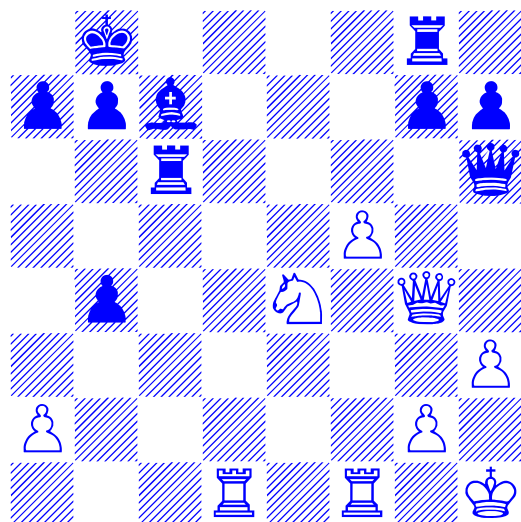
Mikhalchishin - Cigan, SBO-chT Bled 1998

Surveillant c7 gaan we pennen door
de toren naar e7 te lokken - en dan
komt b6.

**24. Pd5 Lxd5 25. Lxd5 Te7 26. b6
Txe3**

Slaan op b6 faalt op Txe7

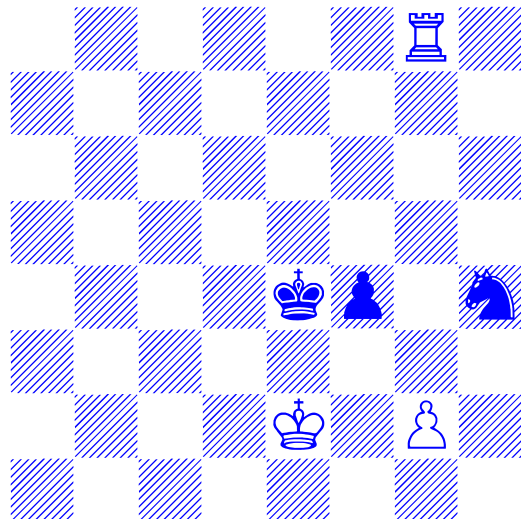
27. h3 Kh6 28. b7 1-0

Mamedyarov - Van Wely, Wijk aan Zee 2008

30. f6 a5 (Surveillant g7 staat gepend
op Tg8) **31. f7 Tf8 32. Df5 Dh4 33.
Td7 g6 34. Dd5 a4 35. Dd4 b3 36.
axb3 axb3 37. Dg7 Txf7 38. Dg8†
Ka7 39. Dxf7 Dxe4 40. Txc7 b2
41. Txb7† 1-0**

Dit waren eenvoudige voorbeelden. Verrassend rijk aan tactische wendingen (naast de penning) is

Suba - Chiburdanidze, Dortmund 1983

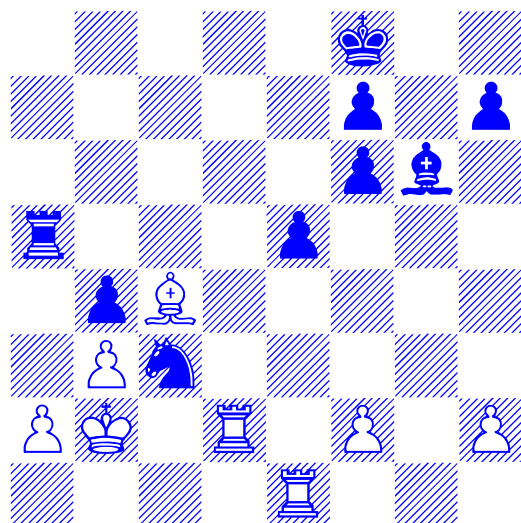
We zien hier naast een penning ook dubbelaanval, vork en skewer.

105. g3!+- Pf3 (105. ...fxg3? 106. Tg4†) **106. Tg4 Pd4†** **107. Kf2 Pe6** **108. gxf4 Pd4** (108. ...Pxf4 109. Kg3) **109. f5†** (109. ...Kxf5 110. Txd4; 109. ...Ke5 110. Txd4 Lxd4 111. f6) 1-0

Overbelasting van de surveillant

Dit treedt vaak op als de surveillant, naast het indammen van de potentiële vrijpion, een tweede taak heeft, zoals het dekken van een stuk.

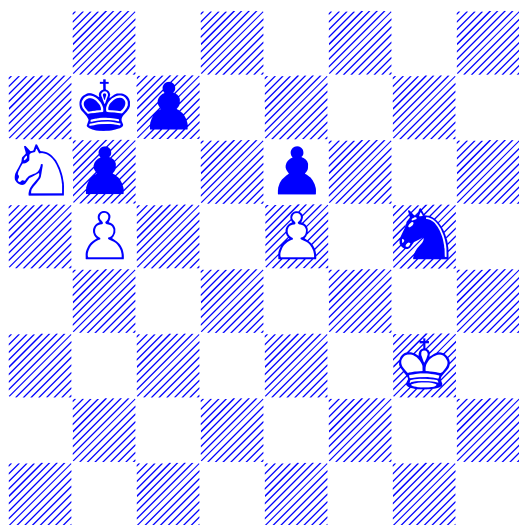
Mikhalchishin - Timoscenko, URS-ch otbor Rostov on Don, 1976

33. a4

Schept een vrijpion omdat surveillant b4 ook Pc3 moet dekken.

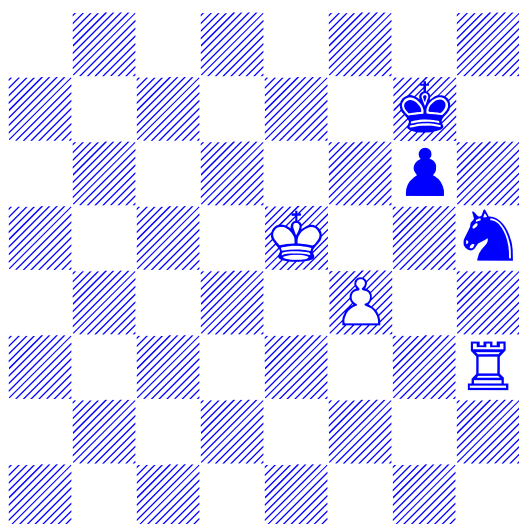
Tiviakov - Mamedyarov, San Sebastian 2006

44. ...c5

Schept een vrijpion omdat surveillant b5 tevens Pa6 moet dekken. Elegant is dat de zet ook Pa6 opsluit, de terugtocht naar b4 afsluit. 0-1 in 53

Taimanov - Bronstein, Leningrad 1946, analysestelling Dvoretzky

Hier kan wit een vrijpion maken door overbelasting van surveillant g6 te combineren met een penning:

1. f5 Kf7 2. f6 +-

2. ...Pxf6 3.Tf3 en het gepende paard gaat verloren.

In hoeverre hebben we u hiermee theoretisch nieuwe manieren laten zien om een vrijpion te vormen? U herinnert zich uit *Vrijpionnen die ontstaan door indirecte pionruil* (Samengevat juni 2020) dat ook Pachman (Modern Chess Strategy) tactiek noemt als manier om vrijpion tot stand te brengen. Hij behandelt 3 vormen: doorbraak, penning en aftrekschaak. Verder stelt Pachman dat veel meer vormen van tactiek tot een vrijpion kunnen leiden, maar welke vormen dat zijn blijft bij hem in het donker. Op basis van dit artikel kunnen wij twee vormen van tactiek toevoegen aan de middelen van vrijpionvorming, namelijk **ruiming en overbelasting**. Zo hebben we de algemene schaaktheorie weer bescheiden uitgebreid.

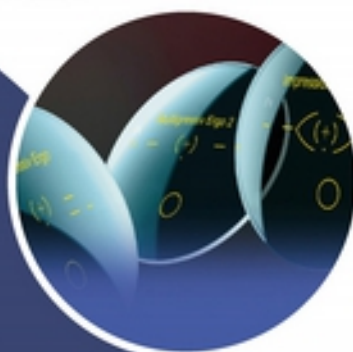
duooptiek

UW geZICHT IS ONZE ZORG

UW geZICHT IS ONZE ZORG

Familiebedrijf DuOOptiek is een zelfstandige opticien waarbij u terecht kunt voor een **vakkundige oogmeting**, een grote **collectie monturen** en voor een gedegen advies op het gebied van **contactlenzen**.

Wij zijn er voor u, daarom is "ouderwetse" **service** belangrijk voor ons!

DuOOptiek

Thomsonlaan 93

2565 HZ Den Haag

T: 070 - 360 70 02

E: klantenservice@duooptiek.nl

www.duooptiek.nl

